

SVETA TEREZIJA IZ LISIEUXA

**Pisma svojoj duhovnoj braći
misionarima**

UVOD

Sveta Terezija Avilska (1515—1582), slavna obnoviteljica Karmela, piše da su se u njezino vrijeme i vjernici i svećenici obraćali njezinim duhovnim kćerima i preporučivali u njihove molitve. Apostolat Karmelićanki je apostolat molitve i žrtve. Vjernici to znaju i preporučuju im se gdje god one bile. Napose im se preporučuju sjemeništarci i svećenici. Glavna djelatnost za koju su ustanovljene jest: moliti se i žrtvovati za svetu Crkvu, svećenike i misionare. Odriču se vanjskog apostolata ali duhovno prisustvuju svakom apostolatu. Jer „Molitva je duša svakog apostolata“.

U našoj zemlji nalaze se tri takva Karmela. Dva u Hrvatskoj: jedan u Brezovici kraj Zagreba i jedan u Jurišićima kod Pule, te jedan u Sloveniji, u Mangešu kraj Ljubljane.

Kad je sveta Terezija od Djeteta Isusa živjela svijetu nepoznata u svom Karmelu u Lisieuxu, poglavari su joj dodijelili dva mlada misionara da ih ima na duhovnoj brizi i da se za njih moli i žrtvuje, kako bi njihov apostolat bio što uspješniji.

Evo što Svetica o tome piše u Povijesti jedne duše:

„Već dugo vremena imala sam želju koja mi se činila potpuno neostvarivom, želju da imam brata svećenika; često sam mislila: da moja mlada braća nisu odletjela u nebo, imala bih sreću da ih vidim kako se uspinju na oltar; ali budući da je dragi Bog odredio da ih učini svojim malim anđelima, nisam se više mogla nadati da će se moj san ispuniti; a evo, ne samo da mi je Isus udijelio milost koju sam željela, nego me je još ujedinio duhovnim vezama s dvojicom svojih apostola koji su postali mojom braćom...

Shvaćala sam obaveze koje preuzimam, zato sam se dala na posao nastojeći podvostručiti svoju gorljivost...

... Budući da revnost karmelićanke mora obuhvaćati cijeli svijet nadam se da ću milošću dragoga Boga biti korisna više nego dvojici misionara, i nipošto ne bih mogla zaboraviti moliti se za sve, ne zapuštajući obične svećenike, kojih je dužnost katkada isto tako teška kao i apostola koji propovijedaju i nevjernicima. Napokon, hoću da budem kći Crkve, kako je to bila naša majka sveta Terezija, i da molim na nakane našega svetoga oca Pape, jer znam da njegove nakane obuhvaćaju cijeli svijet. To je glavni cilj moga života...

Eto tako sam se duhovno ujedinila s apostolima koje mi je Isus dao za braću: sve što je moje pripada svakome od njih...“

Toj dvojici misionara Svetica je napisala šesnaest pisama.

Prvi od njih je otac Mauricije Bellière. On je kao bogoslov druge godine osjetio zvanje misionara. Dne 15. listopada 1895. pisao je u Karmel u Lisieux-u »u ime svete Terezije Avilske i na njezin blagdan« i molio pomoć molitve i žrtve jedne redovnice za svoju dušu i za svoj budući apostolat.

Otac Bellière rodio se 10 lipnja 1874. Stupio je u družbu tako zvanih „Bijelih Otaca“ i otputovao u Alžir 29. rujna 1897. baš uoči dragocjene smrti Svetice. U Africi je djelovao nekoliko godina, sve dok ga nije uhvatila bolest »spavanja«. Vratio se u Francusku gdje je umro 14. srpnja 1904. u dobi od 33 godine.

Svetica, koja mu je bila dodijeljena za duhovnu sestru; molit će za njega dvije godine, od 1895. do 1897, i napisat će mu deset divnih pisama. Tako će postati njegova duhovna učiteljica i upućivat će ga u tajne „malog duhovnog djetinjstva“, puta pouzdanja i ljubavi.

Otac Ivan Keravin; karmelićanin

PISMA OCU MAURICIJU BELLIÈRE-u

PRVO PISMO OCU BELLIÈRE-u

ISUS! I. M. J. T.

Karmel Lisieux, 21. 10. 1896.

Dragi velečasni,

Budući da je naša časna majka bolesna, zamolila me da odgovorim na vaše pismo. Žalim što ste lišeni svetih riječi koje bi vam ova dobra Majka upravila, ali se radujem što mogu biti njezin tumač i izraziti vam njezinu radost kad je saznala što je sve Gospodin učinio u vašoj duši. Ona će nastaviti da se moli da On završi u Vama svoje božansko djelo.

Velečasni, mislim da nije potrebno da vam kažem, kako i ja imam velikog udjela u sreći naše Majke. Vaše pismo od srpnja veoma me ražalostilo jer tegobe koje su vas snašle pripisujem svojoj slaboj revnosti. Bez prestanka sam za vas prosila majčinsku pomoć blage Kraljice Apostola, tako da je moja utjeha bila velika kad sam primila, kao dar za imendan, potvrdu da su moje jadne molitve bile uslišene ...

Sada pošto je oluja prohujala, zahvaljujem dragom Bogu što ste kroz nju prošli, jer čitamo u našim Svetim Knjigama ove lijepe riječi: »Blago čovjeku koji trpi kušnju« (Jak 1,12), i još „Tko nije ništa iskusio, malo znade“ (Sirah 34,10). Doista, kad Isus zove jednu dušu da vodi, da spasava mnoštvo drugih duša, nužno je da joj daje da i sama iskusi napasti i kušnje života. Pošto vam je dao milost da iziđete kao pobjednik iz borbe, nadam se, velečasni, da će naš dragi Isus ostvariti vaše velike želje. Molim ga da budete ne samo dobar misionar, nego svet, sav prožet ljubavlju za Boga i duše. A Vas da i meni isprosate tu ljubav, da bih vas mogla pomagati u vašem apostolskom djelovanju. Vi znate da Karmelićanka koja ne bi bila apostol udaljila bi se od svrhe svoga zvanja i prestala bi biti kćerka serafske svete Terezije koja je željela dati tisuću života da spasi jednu jedinu dušu.

Ne sumnjam, velečasni, da ćete svoje molitve rado pridružiti mojima da dragi Bog ozdravi našu časnu Majku.

U svetim Srcima Isusa i Marije, bit ću uvijek sretna da se zovem

Vaša nedostojna sestrice
Terezija od Djeteta Isusa i Svetog Lica
nedostojna redovnica karmelićanka.

DRUGO PISMO OCU BELLIÈRE-u

ISUS! I.M.J.T.

Karmel Lisieux, 26. 12. 1896.

Dragi velečasni,

Rado bih vam ranije odgovorila, ali pravilo Karmela ne dopušta pisati ni primati pisma u vrijeme Došašća. Međutim, naša mi je časna Majka iznimno dala da pročitam vaše pismo, jer je shvatila vašu posebnu potrebu da budete potpomognuti molitvom.

Uvjeravam vas, velečasni, da činim sve koliko stoji do mene da vam isprosimo milosti koje su vam potrebne; te ćete milosti sigurno dobiti, jer naš Gospodin nikad ne traži od nas žrtve koje nadilaze naše moći. Istina je da ponekad ovaj božanski Spasitelj dopušta da osjetimo svu gorčinu

kaleža koju pruža našoj duši. Kad On zahtijeva da žrtvujemo sve ono što nam je najdraže na ovom svijetu, nemoguće je, osim neke posve iznimne milosti, da ne uzviknemo kao On, u vrtu smrtne borbe: „Oče, ako hoćeš, otkloni ovu čašu od mene ... Ali ne moja volja, nego tvoja neka bude“ (Lk 22,42).

Utješno je misliti da je Isus, Jaki Bog, poznavao naše slabosti, da je drhtao na pogled gorkog kaleža, onoga kaleža kojega je jednom tako žarko želio piti.

Velečasni, vaša uloga je zaista divna, jer vas je naš Gospodin izabrao za sebe i jer je on prvi nakvasio svoje usne u čaši koju vama pruža.

Neki je Svetac rekao: „Najveća sreća koju Bog može učiniti jednoj duši nije u tome da joj daje mnogo, nego da od nje traži mnogo“. Ja vas dakle smatram povlaštenim. On hoće da već sada počnete svoje poslanje i da po patnji spašavate duše. Zar On nije trpeći i umirući spasio svijet?

Znam da želite sreću da žrtvujete svoj život za božanskog Učitelja, ali mučeništvo srca nije manje plodonosno od prolijevanja krvi i odsada je to vaše mučeništvo. Imam dakle pravo kad kažem da je vaša uloga divna, da je dostojna Kristovog apostola.

Velečasni, dolazite tražiti utjehe kod one koju vam je Isus dao za sestru i na to imate pravo. Budući da nam naša časna Majka dopušta da vam pišem, htjela bih odgovoriti na dragu dužnost koja mi je dodijeljena, ali osjećam da je molitva i trpljenje najsigurnije sredstvo da dođem do toga svog cilja... Radimo zajedno na spasenju duša, imamo samo jedan jedini dan u ovom životu da ih spasavamo, i pružamo Gospodinu dokaze svoje ljubavi. Drugi dan već dolazi vječnost. Tada će vam Isus stotruku uzvratiti tako slatke i opravdane radosti što mu ih žrtvujete. On zna veličinu vaše žrtve. On zna da patnja onih koji su vam dragi još povećava vašu patnju, ali i On je trpio to mučeništvo da spasi duše: ostavio je svoju Majku, vidio je Bezgriješnu Djevicu pod Križem, srca probodena mačem boli. Zato se nadam da će naš božanski Spasitelj utješiti vašu majku i zato ga neprestano molim. Ah, kad bi božanski Učitelj dopustio onima koje ćete ostaviti iz ljubavi prema njemu da vide slavu koju vam pripravlja i mnošto duša koje će vas pratiti u nebu, bili bi već nagrađeni za veliko trpljenje koje ćete im nanijeti svojom udaljenošću. Naša je Majka još bolesna, premda joj se pred par dana stanje popravilo! Nadam se da će joj Mali Isus vratiti snagu koju će utrošiti na njegovu slavu. Ova časna Majka šalje vam sličicu svetog Franje Asiškog, koji će vas naučiti kako ćete naći radost usred kušnje i borbi života. Nadam se, velečasni, da ćete rado nastaviti moliti se za mene koja nisam nikakav anđeo, kao što, čini se, vi mislite, već siromašna, veoma nesavršena mala karmelićanka, ali koja i pored bijede, ima, kao i vi, želju da radi na slavu dragoga Boga.

Ostanimo sjedinjeni u molitvi i patnji kod Isusovih jaslina.

Vaša nedostojna sestra:
Terezija od Djeteta Isusa i Svetog Lica
nedostojna redovnica karmelićanka.

TREĆE PISMO OCU BELLIÈRE-u

Isus!

Karmel Lisieux, 24. 2. 1897.

Dragi velečasni,

Prije nego što uđemo u svetu korizmenu šutnju, dodat ću samo par riječi na pismo časne Majke, da vam zahvalim za ono što ste mi poslali prošlog mjeseca.

Ako ste vi zahvalni Gospodinu na pomisao da jedna sestra u Karmelu neprestano moli za vas, ni moja zahvalnost prema našem Gospodinu nije ništa manja od vaše, jer mi je dao brata kojega je odredio da postane njegov svećenik i apostol. Zaista tek ćete u nebu saznati koliko ste mi dragi. Osjećam da su nam duše stvorene da se razumiju. Vaše pisanje za koje kažete da je „tvrdo i kratko“ otkriva mi da je Isus stavio u vaše srce čežnje koje daje samo onim dušama koje poziva na višu svetost. Pošto me je On sam izabrao za vašu sestru, nadam se da neće gledati na moju slabost, ili bolje da će se poslužiti upravo tom slabošću da ostvari svoje djelo, jer Bog Jaki voli očitovati svoju moć služeći se jednom ničicom.

Sjedinjene u Njemu, naše duše moći će spasiti mnogo drugih, jer je sam dobri Isus rekao: „Ako dvojica od vas na zemlji jednodušno zaištu što mu drago, dat će im Otac moj, koji je na nebesima“. (Mt 18,19) A gle,ono što ga molimo jest da radimo za njegovu slavu, da ga ljubimo i da se trudimo da ga drugi ljube! Kako da ne bude blagoslovljeno naše sjedinjenje i naša molitva?

Velečasni, pošto vam se svidjela ona pjesma o ljubavi, naša mi je dobra Majka rekla da vam prepisem i druge, ali ćete ih primiti tek za koji tjedan. Naime, imam malo slobodnih trenutaka čak i nedjeljom jer sam sakristanka. Ove jadne pjesme otkrit će vam mene, ne onakvu kakva jesam, već onakvu kakva bih htjela i morala biti... Dok sam ih sastavljala, gledala sam više na smisao nego na oblik, zato pravila pjesništva nisu uvijek održavana. Moja je nakana bila da iskažem svoje osjećaje- ili bolje osjećaje karmelićanke- da bih odgovorila željama svojih sestara. Ti stihovi više odgovaraju jednoj redovnici nego li jednom bogoslovu, ali se ipak nadam da će vas obradovati. Zar nije vaša duša zaručnica božanskog Jaganjca i zar neće uskoro postati posve njegova na blagoslovljeni dan vašeg ređenja za podđakona?

Zahvaljujem vam, velečasni, što ste me izabrali za kumu prvog djeteta kojega ćete s radošću krstiti. Meni dakle, pripada da izaberem ime svom budućem kumčetu. Želim mu dati za zaštitnika Presvetu Djevicu, svetog Josipa i sv. Mauricija, zaštitnika moga malog brata. Bez sumnje, to dijete postoji jedino u mislima Božjim, ali ja već molim za njega i unaprijed ispunjavam svoju dužnost kume. Molim također za sve duše koje će vam biti povjerene, a osobito molim Isusa da poljepša vašu dušu svim krepostima, a najviše svojom ljubavlju.

Kažete mi da dosta molite za svoju sestru. Budući da ste vi tako ljubazni, bila bih presretna, kad biste pristali da svaki dan za nju izmolite ovu molitvu koja sadrži sve njezine želje: „Milosrdni Oče, u ime našega dragoga Isusa, blažene Djevice Marije i Svetaca, molim te, užeži moju Sestru svojim Duhom ljubavi i udijeli joj milost da uzmogne tako raditi da te i drugi mnogo ljube“.

Obećali ste mi da ćete se moliti za mene cijeloga svoga života. Bez sumnje on će biti duži od moga i vama nije dopušteno pjevati kao meni: „Nadam se da će moje progonstvo biti kratko.. .“, a isto tako vama nije dopušteno zaboraviti svoje obećanje. Ako me Gospodin uskoro uzme sebi, molim vas da nastavite svaki dan istu molitvicu, jer ću na nebu željeti isto što i na zemlji: ljubiti Isusa i raditi na tom da ga drugi ljube.

Velečasni, možda ćete me smatrati malo čudnom: možda žalite što imate sestru koja želi, kako izgleda, ići uživati u vječnom odmoru, a vas ostaviti da sami radite ... Budite mirniji, jedino što želim jest volja Božja i priznajem da, kad u nebu ne bih mogla raditi na njegovu slavu, radije bih voljela biti prognana iz Domovine. Ne poznajem budućnost, ali ako Isus ostvari vaše i moje predosjećanje, obećajem vam da ću i u Nebu ostati vaša sestrice. Naše sjedinjenje ne samo da se neće prekinuti, nego će ono postati još stalnije. Tada neće više biti ni klauzure, ni rešetaka, i moja će duša moći letjeti s vama u daleke misije.

Naše uloge će ostati iste: vaša: apostolsko oružje, moja: molitva i ljubav.

Velečasni, eto to je sve. Kasno je. Za koji trenutak zvonit će na moljenje božanskog časoslova, a imam još jednu molbu da vam upravim. Htjela bih da mi popišete značajnije dane vašeg života, da se mogu s vama sjediniti na sasvim poseban način i zahvaliti našem dragom Spasitelju za milosti koje vam je udijelio.

U presvetom Srcu Isusa - Hostije, koji će uskoro biti izložen na naše klanjanje, sretna sam što se mogu zauvijek nazvati

Vaša posve mala i nedostojna Sestra
Terezija od Djeteta Isusa i Svetog Lica
nedostojna redovnica karmelićanka.

ČETVRTO PISMO OCU BELLIÈRE-U

I. M. J. T.

Aleluja!

25. travnja 1897.

Dragi moj brate,

Moje pero ili radije moje srce neće da vas odsad nazivam »velečasni« i naša dobra Majka mi je rekla da se mogu služiti, dok vam pišem, imenom koje upotrebljavam kad govorim o vama Isusu. Čini mi se da se naš Božanski Spasitelj udostojao sjediniti naše duše da radimo za spasenje grešnika, kao što je nekad sjedinio duše Časnog Oca de la Colombiera-a i blažene Margarete Marije. Nedavno sam čitala u životu ove svetice slijedeće: »Jednog dana kad sam se približila Našem Gospodinu da ga primim u Svetoj Pricesti, pokaže mi svoje Presveto Srce kao užarenu peć, i dva druga srca (njezino i oca Colombiere-a) koja su se u njemu sjedinjavala pa mi je govorio: »Na taj način moja čista ljubav sjedinjuje ova tri srca zauvijek.« Još sam shvatila da je to sjedinjenje bilo sasvim na njegovu slavu, i da stoga, On hoće da budemo kao brat i sestra s podjednakim duhovnim dobrima. Pakazujući Našem Gospodinu svoje siromaštvo i nejednakost koja postoji između jednog svećenika tako kreposna života, i jedne velike grešnice kao što sam ja, On mi reče: „Beskrajno bogatstvo moga Srca nadopunit će sve i izjednačiti.“

Možda vam, moj brate, usporedba ne izgleda točna. Istina, vi još niste jedan otac de la Colombiere, ali nesumnjam da ćete jednog dana biti kao on, pravi Kristov Apostol. Što se mene tiče nije mi ni na kraj pameti da se usporedim s blaženom Margaretom Marijom, nego sam jednostavno uvjeren da me je Isus izabrao za sestru jednog od svojih apostola i riječi koje mu sveta Štovateljica njegova Srca upravlja iz poniznosti, ja mu ih opetujem u potpunoj istini. Zato se nadam da će njegovo bekrajno bogatstvo nadoknaditi sve što mi nedostaje da izvršim djelo koje mi je povjerio. Doista sam sretna što se dragi Bog poslužio mojim jadnim stihovima da vas malo razvesele. Nikako se ne bih usudila da vam ih pošaljem da se nisam sjetila da sestra ne bi smjela imati ništa skrivena od svoga brata. I vi ste ih pravim bratskim srcem prihvatili i prosudili. Sigurno ste bili iznenađeni kad ste ponovo primili pjesmu „Živjeti iz ljubavi.“ Nije bila moja nakana da vam je dvaput šaljem. Već sam je počela prepisivati kad sam se sjetila da je već imate.

Dragi moj Brate, moram vam priznati da u vašem pismu ima jedna stvar koja me ražalostila, a ta je da me ne poznajete onakvu kakva stvarno jesam. Istina je da treba doći u Karmel da se nađu velike duše, slično kao što i u prašumama raste cvijeće takva mirisa i ljepote kakvu svijet ne poznaje. Isus u svom milosrđu, htio je da među tim cvijećem raste i najmanje. Nikad mu neće moći dovoljno zahvaliti, jer se po toj dobroti Isusovoj i ja, skromni cvijet bez ljepote, nalazim na istoj gredici s ružama to jest sa svojim sestrama.

O moj Brate, molim vas vjerujte mi, dragi Bog vam nije dao za sestru jednu veliku dušu, nego jednu posve malenu i jako nesavršenu.

Nemojte misliti da me poniznost sprečava da priznam darove dragog Boga! Ja znam da je On učinio u meni velika djela (Lk 1,49) i ja to pjevam svaki dan s veseljem. Sjećam se da „onaj mora više ljubiti kome je više oprošteno“ (Lk 7,47). Zato nastojim da moj život bude čin ljubavi i više se ne uznemirujem što sam malena duša, naprotiv, to me veseli. Eto, zašto se usuđujem nadati se, da „će moje progonstvo biti kratko“, ali to nije zato što bih umišljala da sam pripravna. Osjećam da to nikada neću ni biti, ako me Gospodin ne preobrazi u samom sebi. On to može učiniti u čas. Poslije svih milosti kojima me je obdario, očekujem još i tu od njegova neizmjernog milosrđa.

Vi mi kažete, moj Brate, da molim za vas milost mučeništva. Tu sam milost često molila za sebe, ali je nisam dostojna, i doista, može se reći sa svetim Pavlom: „Ne stoji, dakle, do onoga koji hoće, niti do onoga koji trči, nego do Boga koji se smiluje“ (Rim 9,16). Budući da mi Gospodin želi dati samo mučeništvo ljubavi, nadam se da će mi dopustiti da uberem po vama drugu palmu za kojom čeznemo. Vidim sa zadovoljstvom, da nam je dragi Bog dao iste težnje, iste želje. Morala sam vas, dragi moj Brate, nasmijati svojom pjesmom „Moje oružje“. E pa dobro, još ću vas nasmijati kad vam kažem, da sam u svom djetinjstvu sanjala da se borim na bojnopolju. Kad sam počela učiti povijest Francuske, oduševljavao me opis pothvata Ivane Arške. Osjećala sam u svom srcu želju i hrabrost da ju nasljeđujem. Činilo mi se da je Gospodin i mene odredio za velika djela. Nisam se prevarila, ali umjesto glasova s Neba koji bi me pozivali na borbu, čula sam u dubini svoje duše jedan blaži glas, ali još jasniji glas Zaručnika djevice koji me zvao na druge, još slavnije pothvate. I u samoći Karmela shvatila sam da moje poslanje nije u tom da okrunim jednog smrtnog kralja, nego da činim da uzljube Kralja Neba, da On zavlada srcima.

Vrijeme je da završim, ali Vam prije moram zahvaliti za vaše spomendane što ste mi poslali. Htjela bih da mi javite i godinu jer mi nije poznata vaša dob.

Oprostite mi na mojoj bezazlenosti što vam šaljem svoje spomendane! To činim zato da budemo na te blagoslovljene dane posebno sjedinjeni u molitvi i zahvalnosti.

Ako mi dragi Bog dadne malu kumicu, bit ću presretna da odgovorim na vašu želju i da joj dadnem za zaštitnike Blaženu Djevicu, svetog Josipa i moju svetu Zaštitnicu.

Napokon, dragi moj Brate, završavam i molim da mi ne zamjerite zbog mog dugog škrabanja i nepovezanih misli.

U Presvetom Srcu Isusovu, ostajem uvijek vaša nedostojna sestrice
Terezija od Djeteta Isusa i Svetog Lica
nedostojna redovnica karmelićanka.

(Na kraju svetica dodaje):

Sporazumjeli smo se, zar ne, da će naše veze ostati u tajnosti? Nitko, osim vašeg duhovnog vođe, ne smije znati za sjedinjenje koje je Isus uspostavio među našim dušama.

PETO PISMO OCU BELLEERE-u

(Budući da se svetica 9 .lipnja osjećala veoma slabo, ovo pismo nije poslano)

Isus!

I. M. J. T.

9. lipnja 1897.

Ovo sam jutro primila vaše pismo i koristim se odsutnošću bolničarke da vam napišem zadnju oproštajnu riječ; kad je primite ja ću već napustiti progonstvo. Vaša će sestra zauvijek biti sjedinjena s Isusom, pa će vam tada moći isprositi milosti i poletjeti s vama u daleke misije.

Oh, moj Brate, kako sam sretna što umirem!... Da, sretna sam, ne zato što ću biti oslobođena trpljenja ovdje na zemlji (naprotiv, trpljenje je jedino što se može željeti u ovoj suznoj dolini), nego zato što osjećam da je to Volja dragoga Boga.

Naša dobra Majka htjela bi me zadržati na zemlji; sada se za mene održava devetnica svetih misa u svetištu Naše Gospe od Pobjede. Ona me već jednom ozdravila u mom djetinjstvu, ali misli da neće učiniti drugo čudo nego da utješi Majku, koja me tako nježno ljubi.

Dragi brate, u času kad se trebam pojaviti pred dragim Bogom, shvaćam više nego ikada da je samo jedno potrebno, a to je: raditi jedino za Njega, a ništa ne činiti za sebe ni za stvorove.

Isus hoće posve zaposjesti vaše srce. On hoće da postanete veliki svetac. Zato vam treba mnogo trpjeti ali koja li će radost preplaviti vašu dušu kad budete stigli do blaženog časa svog ulaska u vječni život.

Dragi brate, uskoro ću u Nebu prikazati svim vašim prijateljima vašu ljubav i moliti ih da vas štite. Htjela bih vam reći tisuću stvari koje shvaćam jer sam pred vratima vječnosti; ali ja ne umirem, ja ulazim u život i sve ono što vam ne mogu reći ovdje na zemlji objasniti ću vam s Neba.

Zbogom! Molite za svoju Sesticu koja Vam govori- Do skorog viđenja u Nebu!

Terezija od Djeteta Isusa i Svetog Lica
nedostojna redovnica karmelićanka.

ŠESTO PISMO OCU BELLIERE-U

Isus!

Karmel Lisieux, 21. lipnja 1897.

Dragi moj Brate,

Zahvalila sam zajedno s vama Našem Gospodinu na velikoj milosti koju vam se udostojao dati na Duhove; sličnosam i ja primila dopuštenje na taj lijepi blagdan prije deset godina, ne od svog duhovnog vođe, već od svog oca, da postanem Apostol u Karmelu. Evo još jednog zbliženja više među našim dušama. O moj Brate, nemojte, molim vas, nikada misliti da „mi dosađujete ili da me rastresate“ kad mi mnogo o sebi govorite. Kako bi to bilo moguće da jednu sestru ne zanima sve ono što se odnosi na njenog brata? Što se tiče rastresenosti, ništa se ne bojte; vaša me pisma, naprotiv još više sjedinjuju s dragim Bogom i pomažu da motrim izbliza divote njegova milosrđa i njegove ljubavi. Isusu se ponekad sviđa „da objavi svoje tajne malenima“ (Mt 11, 25; Lk 10, 21), a evo dokaza: kad sam pročitala vaše prvo pismo od 15. listopada 1895, mislila sam isto što i vaš duhovni vođa. Vi ne smijete biti svetac na pola. Morate biti potpuni ili nikakav. Osjetila sam da morate imati odlučnu dušu i zato sam bila sretna da postanem vašom sestrom. Nemojte misliti da

me plašite kad mi govorite o „lijepim ali promašenim godinama“. Ja, sa svoje strane, zahvaljujem Isusu koji Vas je pogledao pogledom ljubavi, kao nekad mladića iz Evandjelja (Mk 10, 21). Sretniji od njega, vi ste vjerno odgovorili na Učiteljev poziv. Ostavili ste sve da biste ga slijedili, i to u najljepšoj dobi života, u osamnaestoj godini...

Ah, moj Brate, možete kao i ja pjevati o milosrđu Gospodnjem. Ono blista u vama svima svojim sjajem... Vi volite svetog Augustina, svetu Magdalenu, duše kojima „su oprošteni mnogi grijesi jer su mnogo ljubile“ (Lk 7, 47). Ja ih također volim, volim njihovo kajanje, a osobito... njihovu ljubavnu smjelost! Kad gledam kako se Magdalena približuje pred mnogobrojnim uzvanicima, da natopi svojim suzama noge svog božanskog Učitelja, kojega se po prvi put dotiče, osjećam da je njezino srce shvatilo bezdane ljubavi i milosrđe Isusova Srca, i da, toj grešnici kakva je već bila, ovo Srce ne samo da je spremno oprostiti, već ju je još obdarilo dobrima svoje božanske blizine, da bi ju uzdiglo do najviših stupnjeva sjedinjenja.

Ah, dragi moj Brate, otkad mi je bilo dano da i ja shvatim ljubav Srca Isusova, priznajem da je ono rastjeralo iz mog srca svaki strah. Sjećanje na moje pogreške me ponizuje. Sili me da se nekad ne oslanjam na svoju vlastitu snagu koja je u stvari sama slabost; ali to sjećanje mi još više govori o Milosrđu i Ljubavi. Kada netko baca svoje pogreške sa posve sinovskim pouzdanjem u uništavajući oganj Ljubavi, kako da ne budu uništene zauvijek?

Znam da ima svetaca koji su proveli svoj život dajući se na veliko mrtvenje da ispaštaju svoje grijeh, ali što ćete kad „u kući nebeskog Oca ima mnogo stanova“ (Iv 14, 2). To je Isus rekao, i zato ja slijedim put koji mi je On zacrtao. Nastojim da se više ne bavim sama sobom ni u čem, i ono što se Isus udostoji učiniti mojoj duši, ja mu prepuštam, jer nisam izabrala strogi život da ispaštam svoje grijeh, već grijeh drugih.

Ponovo sam pročitala svoje pismo i pitam se da li ćete me shvatiti jer sam se veoma loše izrazila. Nemojte misliti da vas korim zbog vašeg kajanja za vlastite pogreške i zbog vaše želje da ispaštate. Oh, ne, daleko od toga, ali znate da sad zajedno djelujem na istom području pa će se zadovoljština obaviti brže, a ja ću, na svoj način, obaviti veći dio posla od vas, pa se nadam da će vas Isus jednog dana povesti istim putem kao i mene.

Oprostite, dragi Brate, ne znam što mi je danas, jer govorim ono što doista ne bih htjela govoriti. Nemam više mjesta da odgovorim na vaše pismo. Učinit ću to drugi put. Hvala za vaše spomendane. Već sam proslavila vašu dvadeset i treću godinu. Molim se za vaše drage roditelje koje je Bog pozvao s ovoga svijeta i ne zaboravljam majku koju ljubite.

Terezija od Djeteta Isusa i Svetog Lica
nedostojna redovnica karmelićanka.

Napomena: Ovo kao i slijedeća pisma pisana su olovkom. Svetica je već bila preslaba da bi mogla pisati tintom.

SEDMO PISMO OCU BELLIÈRE-u

Isus!

I. M. J. T.

13. srpnja 1897.

Dragi moj Brate,

Kad budete čitali ovo pismo, možda me više neće biti Na zemlji, već u krilu vječnog blaženstva. Budućnost mi nije poznata, međutim, mogu vam sa sigurnošću reći da je Zaručnik na vratima. Trebalo bi čudo da me se zadrži u progonstvu i ne mislim da će Isus to nekorisno čudo učiniti.

Oh, moj Brate, kako sam sretna što umirem! Da, sretna sam, ali ne zato što ću biti oslobođena patnja ovdje na zemlji jer je patnja sjedinjena s ljubavlju naprotiv jedina stvar koja se može poželjeti u ovoj dolini suza. Sretna sam što umirem, jer osjećam da je to volja dragoga Boga i da ću, još više nego ovdje na zemlji, biti korisna dušama koje su mi drage, a napose vašoj.

Molili ste u svom zadnjem pismu našoj Majci, da vam često pišem za vrijeme praznika. Ako Gospodin produži još za koji tjedan moje hodočašće i ako to dopusti naša draga Majka, moći ću vam naškrabati još koje pisamce kao ovo, ali po svoj prilici učinit ću više od pisanja mome dragom Bratu, čak i više nego da mu govorim umarajućim zemaljskim jezikom, bit ću mu posve blizu: vidjet ću sve njegove potrebe i neću ostaviti dragoga Boga na miru dok mi ne da sve što budem htjela.

Kad moj dragi Brat otputuje u Afriku, slijedit ću ga, ne više u mislima; po molitvi moja će duša biti uvijek s njime i njegova će vjera znati otkriti prisutnost Sestrice koju mu Gospodin daje, ne da mu bude podrška jedva za dvije godine, već do zadnje večeri njegova života.

Možda vam, moj dragi Brate, sva ova obećanja izgledaju nevjerojatnima, međutim morate znati da je dragi Bog sa mnom uvijek postupao kao sa razmaženim djetetom. Istina je da me je njegov Križ pratio od kolijevke, ali je Isus dao da sam taj Križ žarko uzljubila. Učinio je da želim samo ono što mi je htio dati. Zar će u Nebu početi odbijati moje molbe! Doista to ne mogu vjerovati i kažem vam: „Uskoro ću, dragi Brate, biti uz vas“.

Ali, zaklinjem vas, molite se mnogo za mene! Molitve su mi u ovom času tako potrebne, ali napose molite se za našu Majku! Ona bi me htjela zadržati još dugo ovdje na zemlji. Da to postigne, naša časna Majka dala je služiti devetnicu svetih misa u svetištu Naše Gospe od Pobjede koja me je već ozdravila u mom djetinjstvu, ali osjećam da se čudo neće dogoditi pa sam molila Presvetu Djevicu da me usliši i malo utješi srce moje Majke ili bolje da učini te ona pristane da me Isus uzme u Nebo.

Zbogom, dragi Brate, do skorog viđenja u lijepom Nebu.

Terezija od Djeteta Isusa i Svetog Lica
nedostojna redovnica karmelićanka.

OSMO PISMO OCU BELLIÈRE-u

Isus!

I. M. J. T.

18. srpnja 1897.

Moj jadni i dragi Brate,

Vaša me bol duboko dirnula; ali gledajte kako je Isus dobar. Dopušta da vam još mogu pisati kako bih vas pokušala utješiti, i, bez sumnje, nije to zadnji put; naš blagi Spasitelj čuje vaše jecaje i vaše molitve: zato me još drži na zemlji. Nemojte misliti da se radi toga žalostim. Oh ne, dragi moj Brate, jer vidim u tom Isusovu postupku koliko vas voli!...

Sigurno sam se u svom zadnjem pismu loše izrazila, jer mi kažete: »da ne tražim od vas te radosti koju osjećam pri dolasku sreće«. Ah, kad biste na koji trenutak mogli čitati u mojoj duši, kako biste bili iznenađeni! Misao na nebesku sreću ne samo da mi ne daje radost, nego se još ponekad pitam kako ću moći biti sretna bez patnje. Isus će bez sumnje, izmijeniti moju narav, inače bih žalila za patnjom i za dolinom suza. Nikad nisam molila dragoga Boga da umrem mlada, to bi mi se činilo podlo, ali On se udostojao dati mi od mog djetinjstva nutarnje uvjerenje da će moj put ovdje na zemlji biti kratak. Dakle, u samoj misli da se vrši volja Gospodinova sva je moja radost.

O moj Brate, kako bih htjela uliti u vaše srce balzam utjehe! Mogu se jedino poslužiti Isusovim riječima na zadnjoj Večeri. On se neće na to uvrijediti jer sam njegova mala zaručnica i jer, prema tome, njegova dobra meni pripadaju. Kažem dakle kao On svojim najpovjerljivijim prijateljima: „A sada odlazim k Ocu... i žalošću se ispunilo vaše srce što vam ovo kazah. No kažem vam istinu: bolje je za vas da ja odem. Vi ste sada u žalosti, no ja ću vas opet vidjeti: i srce će vam se radovati, i radosti vaše nitko VAM UZETI NEĆE“ (IV 16, 5-7, 22). Da, sigurna sam, nakon mog ulaska u život, žalost mog dragog Brata okrenut će se u tihu radost koju mu ni jedno stvorenje neće moći oteti.

Osjećam, moram ići u Nebo istim putem: patnjom sjedinjenom s ljubavlju. Kad budem u luci, naučit ću vas, dragi Brate moje duše, kako ćete morati ploviti na uzburkanom moru ovoga svijeta: s predanjem i ljubavlju djeteta koje zna da ga njegov Otac ljubi i da ga neće ostaviti sama u času opasnosti.

Oh, kako da vam objasnim nježnost Srca Isusova i što ono Očekuje od vas. Vaše je pismo od 14. nježno uzбудilo moje srce. Shvatila sam više nego ikad koliko je vaša duša sestra moje duše, jer je pozvana da se uzdiže prema Bogu ljubavlju, a ni u kojem slučaju da se ne uspinje strmim stubištem straha. Ne čudim se što vam se vježba prijateljstva s Isusom čini teško ostvarivom: ne može se to postići u jedan dan, ali sam sigurna, da ću vam pomoći mnogo više da idete tim slatkim putem, kad budem oslobođena svog smrtnog omota pa ćete, uskoro reći, kao i sveti Augustin: „Ljubav je teret koji me privlači“ (Ispovijesti 13,9).

Nastojat ću vam objasniti jednom jednostavnom usporedbom koliko Isus ljubi duše, pa i nesavršene, koje se pouzdaju u Njega. Zamišljam da neki otac ima dva nestašna i neposlušna dječaka i da, došavši da ih kazni, vidi jednoga kako sav prestrašen dršće i bježi od njega, premda u dnu srca osjeća da je zaslužio da bude kažnjen, a da se njegov brat, naprotiv, baca Ocu u naručje govoreći da žali što ga je uvrijedio, da ga ljubi i, da to potvrdi, obećaje da će odsada dobar. Zatim, ako taj dječak moli svog oca da ga kazni jednim poljupcem, ne mislim da bi se srce sretnog Oca moglo opirati sinovskom pouzdanju svoga djeteta čiju iskrenost i ljubav poznaje. On, međutim, zna da će njegov sin opet i više puta pasti u iste pogreške, ali je spreman da mu svaki put oprost i kad god ga njegov sin dirne u srce... Ništa vam ne kažem o pravom dječaku, moj dragi Brate, i morate se i sami upitati da li ga njegov Otac može isto toliko ljubiti, i s njim postupati s istom blagošću kao sa drugim.

Ali zašto vam govorim o životu, pouzdanju i ljubavi? Tako se loše izražavam da moram čekati Nebo da se mogu s vama porazgovoriti o tom sretnom životu. Sve što sam htjela danas učiniti, jest to da vas utješim. Ah, kako bih bila, sretna kad biste prihvatili moju smrt, kao što ju

prihvaća Majka Agneza od Isusa. Vi sigurno ne znate da je ona dvaput moja sestra, i da mi je u mom djetinjstvu bila umjesto majke. Naša se dobra Majka mnogo bojala da joj njena osjećajna narav ne učini moj odlazak veoma teškim. Dogodilo se protivno. Ona govori o mojoj smrti kao o svečanosti, a to je za mene velika utjeha.

Molim vas, dragi moj Brate, pokušajte kao i ona uvjeriti se da umjesto da me izgubi, vi ćete me naći i da vas neću više ostaviti.

Molite istu milost za Majku koju ljubite i koju ja Još više ljubim nego što je vi ljubite, jer je ona za mene vidljivi Isus. Rado bih vam dala što želite da nisam položila zavjet siromaštva; zbog zavjeta ne mogu raspolagati ni s jednom sličicom. Samo naša Majka može vam udovoljiti i znam da će vam ispuniti želje. Upravo me je, svijesna moje skore smrti, jedna sestra fotografirala za imendan naše Majke. Novakinje su se uzvikale videći me ozbiljnu; čini se da sam obično veselija, ali vjerujte, moj Brate, ako vam se moja fotografija ne smiješi, moja Vam se duša neće smiješiti kad budem uz vas.

Zbogom, moj dragi Brate, vjerujte da ću biti za čitavu vječnost, vaša prava sestrice.

Terezija od Djeteta Isusa,
nedostojna redovnica karmelićanka.

DEVETO PISMO OCU BELLIERE-u

Isus +
I. M. J. T.
26. srpanj 1897.

Dragi moj Brate,

Kako me je vaše pismo razveselilo! Ako je Isus poslušao vaše molitve i zbog njih produžio moje progonstvo On je također, u svojoj ljubavi, uslišio moje, jer ste pripravan izgubiti »moju prisutnost, moje osjetno djelovanje«, kako vi kažete. Ah, moj Brate, dopustite da vam kažem slijedeće: dragi Bog čuva za vašu dušu veoma ugodnih iznenađenja! Ona je, pisali ste mi, »slabo poučena u nadnaravnim stvarima«, i ja, koja nisam uzalud vasa sestrice, obećajem vam da ćete kušati, poslije mog odlaska u vječni život, kakva se sve sreća može naći kad je uz vas jedna prijateljska duša. Neće to biti ovo dopisivanje, manje više udaljeno, uvijek nepotpuno, za čim vi izgleda žalite, nego bratski razgovor koji će razveseliti Anđele, razgovor kojeg stvorenja neće moći shvatiti jer će im biti skriven.

Ah, kako će mi se činiti ugodno što sam lišena ovog smrtnog tijela koje bi me primoralo, što je nemoguće, ako se nađem sa više osoba, pred mojim dragim Bratom, da ga gledam kao stranca, ravnodušnog!...

Molim vas, moj Brate, ne oponašajte Hebreje koji su žalili za »egipatskim lukom«. Od nekog vremena previše sam vas služila ovim povrcem od kojeg se plače kad se primakne očima, ako nije kuhano. Sada, sanjam podijeliti s vama »skrivenu manu« (Otkrivenje 2,18), koju je Svemogući obećao da će dati „pobjednicima“.

Jedino zato što je skrivena, ta nebeska mana manje privlači od „egipatskog luka“, ali, sigurna sam, čim mi bude dopušteno da vas poslužim čisto duhovnom hranom nećete više žaliti za onom koju bih vam dala da sam još ostala dugo na zemlji.

Ah, vaša je duša prevelika da se priveže uz bilo kakvu zemaljsku utjehu! Već unaprijed morate živjeti na Nebesima, jer je rečeno: „Gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce“ (Mt 6,21). Zar nije Isus vaše jedino blago? Budući da je On u Nebu, tamo mora boraviti vaše srce i ja vam posve

jednostavno kažem, dragi moj Brate, da mi se čim da će biti lakše živjeti s Isusom, kad ja budem uz Njega zauvijek.

Izgleda da me samo površno poznajete, kad se bojite da bi potanko opisivanje vaših pogrešaka moglo umanjiti ljubav koju imam prema vašoj duši. O moj Brate, vjerujte mi da neću morati „stavljati ruku na Isusova usta“. On je već davno zaboravio vaše nevjernosti, prisutne su samo vaše želje za savršenosti, da razvesele njegovo Srce.

Zaklinjem vas, ne „puzite više uz njegove noge“, slijedite taj „prvi polet koji vas nosi u njegov naručaj“, tamo je vaše mjesto i ustanovila sam, još više nego prijašnjim pismima, da vam je zabranjeno ići u Nebo nekim drugim putem osim onim kojim ide vaša siromašna sestra.

U potpunosti se slažem s vama da „božansko Srce više se žalosti zbog tisuću malih nedostataka svojih prijatelja nego zbog pogrešaka, pa i teških, koje počinjaju osobe u svijetu“, ali, dragi moj Brate, čini mi se da to biva samo onda kad se njegovi ne primjećujući svoje nedostatke na njih naviknu i ne mole ga za oprostjenje, tako da Isus može reći ove dirljive riječi koje Crkva stavlja na njegova usta za vrijeme svetoga tjedna: „Kakve su ti to rane po tijelu? Izranjavan sam kod prijatelja.“ (Zah 13,6). Kada oni koji ga ljube i dolaze, poslije svakog nedostatka, da Ga mole za oprostjenje bacajući se u njegov naručaj, Isus uzdršće od radosti. On govori svojim Anđelima ono što je Otac rasipnog sina rekao svojim slugama: „Brzo iznesite najljepšu haljinu i obucite ga. Stavite mu prsten na ruku, i provešimo se“. (Lk 15,22). Ah, moj Brate, kako je dobrota i milosrdna ljubav Isusova slabo poznata!... Istina je da se treba poniziti, priznati svoje ništavilo, da bi se uživala ta bogatstva, a evo to je ono što mnogo duša neće da učini, međutim dragi Brate, vi tako ne činite, pa je zato put jednostavnog i ljubaznog pouzdanja upravo za vas. Htjela bih da budete jednostavni sa dragim Bogom, a isto tako i... sa mnom. Čudite se mojoj rečenici: To je zato, dragi moj Brate, jer molite oprostjenje za „vašu radoznalost“ koja se sastoji u tome što želite znati da li se vaša sestra u svijetu zvala Genoveva; meni se ovo pitanje čini posve prirodno. Da vam to dokažem, dat ću vam neke pojedinosti o svojoj obitelji, jer niste baš bili dobro obaviješteni.

Dragi Bog mi je dao oca i majku, koji su bili dostojniji Neba nego zemlje. Molili su Gospodina da im dade mnogo djece i da ih uzme za sebe. Ta je želja bila uslišana. Četiri anđelka poletjela su u Nebo, a petero djece koja su ostala na bojištu uzela su Isusa za Zaručnika. Moj se Otac sa junačkom hrabrošću, kao novi Abraham, triput uspinjao na Goru Karmel da žrtvuje Bogu ono što je imao najdraže. Ponajprije bile su to dvije starije, zatim treća njegova kćerka, koja je po savjetu svoga duhovnog vođe i u pratnji moga neusporedivog Oca, pokušala u samostanu od Pohođenja. (Dragi Bog se zadovoljio tim prihvaćanjem. Malo kasnije, vratila se u svijet i živi kao da je u samostanu.) Izabraniku Božjem ostale su još dvije kćerke, jedna sa osamnaest, a druga sa četrnaest godina. Ova druga »Mala Terezija« zamolila ga je da uđe u Karmel, što je i postigla bez poteškoća od svog dragog Oca koji ju je vodio najprije u Bayeux, zatim u Rim, da bi otklonio zapreke koje su odlagale žrtvovanje one koju je on nazivao svojom Kraljicom. Kad ju je doveo u luku, rekao je jedinog kćeri koja je ostala: „Ako želiš slijediti primjer svojih sestara, pristajem, a za mene se nemoj brinuti“.

Anđeo, koji je trebao podržati starost jednog takvog sveca, odgovori mu da će i ona poslije njegovog polaska za Nebo odletjeti u samostan, što je razveselilo onoga, koji je živio samo za Boga. Ali jedan tako lijepi život morao je biti okrunjen odgovarajućom kušnjom. Nešto malo poslije mog polaska Otac, kojega s punim pravom toliko ljubimo, dobio je napad uzetosti u nogama koji se ponovio više puta te se nije zadržao samo tamo; kušnja bi bila preblaga, jer junački se patrijarha prikazao Bogu kao žrtva; i, uzetost mijenjajući svoj tok zaustavi se u časnoj glavi žrtve koju Gospodin bijaše primio...

Nemam mjesta da vam opišem dirljive pojedinosti, no reći ću vam samo toliko da smo morale ispiti kalež sve do dna i odijeliti se pune tri godine od našeg ljubljenog Oca, i povjeriti ga u redovničke ruke, ali tuđe.

On je prihvatio ovu kušnju, čije je poniženje potpuno shvatio, a njegovo je junaštvo bilo toliko da nije htio da se moli za svoje ozdravljenje.

Zbogom, dragi moj Brate, nadam se da ću vam pisati, ako se drhtanje moje ruke ne poveća, jer sam bila prisiljena da pišem ovo pismo u više navrata.

Vaša sestrice, ne Genoveva, nego
Terezija od Djeteta Isusa i Svetoga Lica.

DESETO PISMO OCU BELLÈRE-u

Isus +
Karmel Lisieux: 10. kolovoza 1897.

Dragi moj Brate,

sada sam posve spremna da odem. Primila sam svoju putnicu za Nebo i tu mi je milost isprosio moj dragi Otac: dao mi je 29. (srpnja) sigurnost da ću uskoro doći k njemu: sutradan liječnik je bio začuđen razvojem bolesti u toku zadnja dva dana, i rekao našoj dobroj Majci da ispuni moje želje i da mi dadu Bolesničko Pomazanje. Imala sam, dakle tu sreću 30-og, kao i onu da vidim kako Isus u Svetoj Hostiji, kojega sam primila kao popudbinu mog dugog putovanja, napušta zbog mene svetohranište. Ovaj me nebeski kruh okrijepio. Vidite, moje se hodočašće izgleda ne može završiti. Daleko od toga da se žalim, veselim se što mi dragi Bog dopušta da još trpim za njegovu ljubav. Ah, kako je utješno prepustiti se njegovu naručju, bez bojazni i bez želja!

Priznajem vam, moj Brate, da mi ne shvaćamo Nebo na isti način. Čini vam se da, sudjelujući u pravdi i svetosti Božjoj, neću moći ispričati vaše pogreške, kao što sam to činila na zemlji. Zar vi zaboravljate, dakle, da ću sudjelovati i u beskrajnom milosrđu Gospodinovu?

Mislim da Blaženici imaju veliku samilost prema našim slabostima; sjećaju se kad su bili slabi smrtnici kao i mi, da su i oni padali u iste pogreške, imali iste borbe, i njihova bratska nježnost postaje još veća nego što je bila na zemlji, i zbog toga ne prestaju nas štititi i moliti se za nas.

Sada, dragi moj Brate, moram vam govoriti o baštini koju ćete primiti poslije moje smrti. Evo što će vam naša Majka predati:

1. Moćnik što sam ga primila na dan mog redovničkog oblačenja, i koji me odonda nije nikad napuštao.
2. Malo raspelo koje mi je neusporedivo draže od velikog, jer ono što imam sada nije pravo koje sam dobila. U Karmelu ponekad mijanjaju pobožne predmete, a to je dobar način koji nas sprečava da prionemo uz njih.

Vraćam se opet na malo raspelo. Nije lijepo, i lika je Kristova skoro nestalo, ali nećete se čuditi kad doznate da me je ova uspomena od jedne od mojih sestara, od trinaeste godine posvuda pratila. Ovo mi je raspelo postalo napose dragocjeno za vrijeme mog putovanja u Italiju. S njime sam dotakla sve značajnije svetinje koje sam imala sreću častiti, a reći vam broj nemoguće je. Osim toga bilo je blagoslovljeno i od samog Svetoga Oca. Otkako sam bolesna, skoro neprestano držim u rukama naše malo raspelo: gledajući ga, s veseljem pomišljam da će, pošto je primalo moje poljupce, primiti ih i od mog Brata. Evo dakle u čemu se sastoji vaša baština. Osim toga, naša će vam Majka dati zadnju sliku koju sam slikala.

Završit ću tamo gdje sam zapravo morala početi, i zahvaliti vam za veliku radost koju ste mi učinili, a to je što ste mi poslali svoju sliku.

Čestitam vam na vašoj novoj časti; na 25. dan kad slavim imendan svog dragog Oca, imat ću sreću da proslavim i svoga Brata Ljudevita, kralja Francuske. (1)

Zbogom, moj brate, neka nam Gospodin dade milost i da mu spasavamo duše, a to je želja vaše nedostojne sestrice

Terezije od Djeteta Isusa i Svetog Lica,
nedostojne redovnice karmelićanke.
(Izborom sam postala vaša sestra) (2).

- 1) Vlč. Bellière u nekoj priredbi igrao je svetog Ljudevita kralja.
- 2) Ovu je rečenicu svetica dodala na kraju pisma da odgovori o. Bellière- u na njegov upit: „Hoćete li mi reći jeste li postali mojom sestrom izborom ili slučajno?“.

PISMA OCU ADOLFU ROULLAND-u

UVOD U PISMA OCU ROULLAND-u

Otac Adolf Roulland rodio se 13. listopada 1870. godine u Cahagnolles-u u Francuskoj. Pripremajući se za svećeničko ređenje 28. lipnja 1896, preporučio je Karmelu u Lisieux-u svoj budući misionarski apostolat. Majka Marija Gonzaga, tadašnja priorica Karmela, povjerila ga je duhovnoj brizi sestre Terezije od Djeteta Isusa, za koju mu je ovo napisala: „Ona je najbolja među dobrima“. Svetica je jednom s njim razgovarala u govornici kad je otac Roulland 3. srpnja 1896. služio jednu od svojih prvih svetih misa u Karmelu u Lisieux-u.

U Evanđelje koje je Svetica uvijek nosila uza se stavila je spomen sličicu mlade mise oca Roulland-a, na kojoj je on napisao ove riječi: „Radimo zajedno na zemlji, nagradu ćemo dijeliti na nebu“. Svetica je za njega naslikala sličicu sa Srcem iz kojega padaju kapljice krvi na misijsko područje Su-Čuen u Kini, gdje je otac Roulland djelovao. Na sličicu je napisala ove riječi: „O božanska Krvi Isusova, narosi našu misiju. Učini da prokljaju izabrani“. Tu je sličicu misionar uvijek sa sobom nosio, svaki dan je u svetoj misi Terezijino ime spomenuo, i svaki dan za nju izmolio molitvicu što ju je ona sastavila.

Poslije nekoliko godina provedenih u Kini pozvan je u Francusku gdje je u svojoj Družbi obavljao različite službe kao: ravnatelj sjemeništa, ekonom, i učitelja novaka. Umro je 12. lipnja 1934. godine.

PRVO PISMO OCU ROULLAND-u

Isus!

I.M.J.T.

Karmel Lisieux, 23. lipnja 1896.

Velečasni Oče,

mislila sam da ću ugoditi našoj dobroj Majci ako joj dadem za njen imendan, 21. lipnja, jedan korporal i purifikatorij sa palom, da vam može poslati za 29-i. Ovoj časnoj Majci dugujem duboku duševnu sreću što sam sjedinjena s vama apostolskim vezama molitve i mrtvenja, pa vas molim, velečasni Oče, da mi pomognete kod svetog oltara da joj platim dug zahvalnosti.

Osjećam se nedostojnom da budem na poseban način pridružena jednome od misionara našeg dragog Isusa, no budući da mi poslušnost povjerava ovu slatku dužnost, sigurna sam da će moj nebeski zaručnik nadoknaditi svojom milošću moje slabe zasluge, na koje se nikako ne oslanjam, i da će uslišati želje moje duše i vaš apostolat učiniti plodnim. Bit ću doista sretna da radim s vama za spasenje duša. Zato sam i postala Karmelićanka. Pošto nisam mogla biti misionar djelom, htjela sam to biti iz ljubavi i pokorom, kao sveta Terezija, moja serafska Majka.

Molim vas, velečasni Oče, molite za me Isusa, nia dan kad se udostoji, po prvi put, sići s Neba na vaš glas, molite ga da me zapali ognjem svoje ljubavi da bih vam kasnije mogla pomoći da taj oganj zapalite u srcima.

Već odavno sam željela upoznati jednog Apostola koji bi htio izgovoriti moje ime na svetom Oltaru, na dan svoje Mlade Mise... Željela sam da mu sama pripremim sveto rublje i bijelu hostiju određenu da skriva nebeskog Kralja... Ovaj Bog dobrote htio je ostvariti moj san i pokazati mi još jednom kako se raduje da ispuni želje duša koje ljube jedino Njega.

Kad se ne bih bojala da budem nametljiva, molila bih vas još, velečasni Oče, da me se svaki dan sjetite na svetom Žrtveniku.

Kada vas ocean odijeli od Francuske, sjetit ćete se gledajući na palu koju sam s tolikom ljubavlju naslikala, da na Gori Karmelu, jedna duša moli bez prestanka Božanskog Zatočenika Ljubavi, za uspjeh vašeg slavnog osvajanja.

Želim, velečasni Oče, da naše apostolsko sjedinjenje bude znano samo Isusu, i molim jedan od prvih vaših blagoslova za onu koja će biti sretna da se za čitavu vječnost zove

Vaša nedostojna Sestrica u Isusu Hostiji
Terezi ja od Djeteta Isusa i Svetog Lica
nedostojna redovnica karmelićanka

DRUGO PISMO OCU ROULLAND-u UOČI NJEGOVA POLASKA U MISIJE

Isus +

I.M.J.T.

Karmel Lisieux, 30. srpnja 1896.

Dragi Brate,

dopuštate mi, zar ne, da vas više ne zovem imenom jer se Isus udostojio sjединiti nas vezama apostolata? Ugodno mi je misliti da je naš Gospodin od vječnosti odredio ovo sjedinjenje koje Mu mora spasavati duše i da me je stvorio da vam budem sestra...

Jučer smo primili vaša pisma, i naša Majka s radošću vas je uvela u klauzuru. Ona mi dopušta da smijem držati fotografiju svoga brata, što je povlastica svoje vrste, jer jedna karmelićanka nema

slike ni svojih najbližih rođaka, ali naša Majka zna vrlo dobro, — daleko od toga da me to podsjeća na svijet i zemaljska prijateljstva — da će to podići moju dušu u visine i pomoći će joj da zaboravi na sebe radi slave Božje i spasa duša. I, dragi Brate, dok ja preplovim more u vašem društvu, vi ćete ostati uz mene, sakriven u našoj siromašnoj ćeliji....

Sve što me okružuje podsjeća me na vas. Pričvrstila sam kartu Su-Čuena (1) na zid gdje radim i slika koju ste mi dali uvijek je na mom srcu u knjizi Evanđelja, koju nikad ne napuštam. Otvarajući je nasumce, evo na koje sam retke naišla: »Onaj koji bude sve ostavio i slijedio me, primit će stotruko na ovom svijetu i život vječni na drugom« (Mt 19,20). Te Isusove riječi već su se u vama ostvarile, jer mi kažete: »Putujem sretan«.

Shvaćam da ta radost mora biti potpuno duhovna; nemoguće je ostaviti svoga oca, svoju majku i svoju domovinu, a da se ne osjete svi bolovi rastanka... O, moj Brate, trpim s vama, s vama prikazujem vašu veliku žrtvu i molim Isusa da obaspe svojim obilnim utjehama vaše drage roditelje, čekajući nebesko sjedinjenje gdje ćemo ih vidjeti kako se raduju vašoj slavi, koja će ih sušeći im zauvijek suze, ispuniti radošću u blaženoj vjernosti.

Ove večeri, za vrijeme razmatranja, razmatrala sam i odlomke iz Izaije koji mi se učiniše primjerni za vas pa vam ih prepisujem:

»Raširi prostor svog šatora, razastri, ne šteti platna svog prebivališta, produži mu užeta, kolčice učvrsti! Jer proširit ćeš se desno i lijevo. Tvoje će potomstvo zavladati narodima, i napući će opustjele gradove« (Iz 54, 2-3). »Podigni oči, obazri se: svi se sabiru, k tebi dolaze. Sinovi tvoji dolaze izdaleka, kćeri ti nose u naručju. Gledat ćeš tada i sjati radošću, igrat će ti srce i širit se, jer k tebi će poteći bogatstvo mora, blago naroda k tebi će pritjecati« (Iz 60,4-5).

Zar nije u ovom obećano stotruko? I zar ne možete sa svoje strane uzviknuti: »Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza! On me posla da radosnu vijest donesem ubogima, da iscijelim srca slomljena, da zarobljenima navijestim slobodu i oslobođenje sužnjeva, da razveselim ožalošćene.« (Iz 61,1).

»Radošću silnom u Gospodinu se radujem, duša moja kliče u Bogu mojemu, jer me odjenu haljinom spasenja, zaogrnu plaštem pravednosti... Kao što zemlja tjera svoje klice, učinit će Gospodin da iznikne pravda i hvala pred svim narodima. Slavno će im biti sjeme među pucima i potomstvo među narodima. Tkogod ih vidi, prepoznat će da su sjeme što ga Gospodin blagoslovi... Dolazim k dalekim otocima koji nisu čuli glasa o Gospodinu. Naviještati ću Slavu njegovu narodima i dovest ću ih kao prinos Bogu« (Iz 61, 10, 11, 9;66, 19).

Kad bih htjela prepisati sve odlomke koji su me najviše dirnuli, trebalo bi mi mnogo vremena. Završavam, ali imam još jednu molbu na vas. Kad budete imali slobodan trenutak, htjela bih da mi napišete glavnije spomendane vašeg života, kako bih se mogla na poseban način s vama sjediniti i zahvaliti dragom Bogu za milosti koje vam je udijelio.

Zbogom, dragi Brate... daljina neće nikad rastaviti naše duše, čak će i sama smrt učiniti naše sjedinjenje tjesnijim. Ako uskoro odem u Nebo, molit ću Isusa da mi dopusti da vas posjetim u Su-Čuenu pa ćemo zajedno nastaviti naš apostolat. Dotle, bit ću s vama uvijek sjedinjena po molitvi i molim našeg Gospodina da ne dopusti da se ja radujem dok vi trpíte. Htjela bih da mog Brata prate samo utjehe, a mene kušnje, možda je to sebičnost? ... Nipošto, jer je moje jedino oružje ljubav i trpljenje, dok je vaše mač riječi i apostolskih napora.

Još jednom zbogom, dragi Brate, blagoslovite onu koju vam je Isus dao za Sestru.

Terezija od Djeteta Isusa i Svetog Lica
nedostojna redovnica karmelićanka

1) Su-Čuen- Pokrajina u Kini, za koju je bio određen o Roulland

TREĆE PISMO OCU ROULLAND-u U KINI

Isus +

I. M. J. T.

Karmel u Lisieux-u, I. studenog 1896.

Dragi Brate,

Vaše zanimljivo pismo, koje je stiglo pod zaštitom Svih Svetih, veoma me razveselilo. Zahvaljujem vam što postupate sa mnom kao s pravom sestrom; s milošću Isusovom, nadam se da ću se pokazati dostojnom tog meni tako dragog naslova.

Zahvaljujem vam i za knjigu »Duša jednog Misionara« koju ste nam poslali. Ta me knjiga osvojila i omogućila mi da vas slijedim za vrijeme vašeg dugog putovanja. Naslov knjige je savršeno pogodan, jer život Nempona je doista »duša jednog misionara« koju knjiga otkriva ili bolje duša svih misionara dostojnih tog imena.

Molite me (u pismu pisanom u Marseille-u), da prosim Našeg Gospodina da udalji od vas križ te da ne budete imenovani upraviteljem ovog sjemeništa niti da vas vrate u Francusku. Shvaćam da vam ta mogućnost nije ugodna; iz svega srca molim Isusa kako bi se udostojao te vas ostavi da ispunite mukotrpan apostolat kakav je vaša duša uvijek željela. Međutim, dodajem s vama; »Neka bude volja Božja«. Samo se u njoj nalazi pravi odmor; izvan te ljubezne volje, ne bismo ništa učinili, ni za Isusa, ni za duše.

Ne mogu vam reći, dragi Brate, koliko sam sretna što vas vidim da ste se posve prepustili u ruke svojih poglavara, pa mi se čini da je to siguran dokaz da će vam želje jednoga dana biti ostvarene, to jest da postanete veliki svetac.

Dopustite da vam povjerim jednu tajnu koja mi je otkrivena ceduljom na kojoj ste napisali spomendane svoga života.

Vaše misionarsko zvanje bilo je spašeno 8. rujna 1890. po zagovoru Marije Kraljice apostola i mučenika; na taj isti dan jedna mala karmelićanka postala je zaručnica Kralja Neba. Dok je izgovorila svijetu vječni zbogom, njen je jedini cilj bio da spasava duše, napose duše apostola. Isusa, svog Zaručnika, molila je na poseban način za jednu apostolsku dušu; pošto nije sama mogla postati svećenik, željela je da umjesto nje, jedan svećenik primi milosti od Gospodina, da ima iste težnje, iste želje kao i ona...

Dragi Brate, vi poznajete nedostojnu karmelićanku koja se tako molila. Ne mislite li, kao ja, da je naše sjedinjenje potvrđeno na dan vašeg rođenja, počelo 8. rujna?

Mislila sam da ću istom u Nebu sresti apostola, brata za kojega sam molila Isusa, ali ovaj ljubljani Spasitelj, malo je otkrio tajanstvenu koprenu koja skriva tajne vječnosti, udostojao se dati mi, već u progonstvu, utjehu, da upoznam brata svoje duše, da radim s njim na spasenju siromašnih nevjernika.

Oh! Kako je velika moja zahvalnost kad promatram Isusovu nježnost! Što li sve za nas čuva u Nebu, kad nas već ovdje na zemlji njegova ljubav obasiplje tako slatkim iznenađenjima.

Više no ikad, shvaćam da Bog vodi i najmanje događaje života, On čini da želimo i ispunja naše želje... Kad mi je naša dobra Majka predložila da budem vaša pomoćnica, priznajem, dragi Brate, da sam oklijevala. Promatrajući kreposti svetih karmelićanki koje me okružuju, činilo mi se da bi naša Majka mogla više učiniti za vaše duhovno dobro izabravši vam neku drugu Sestru; samo misao da Isus ne gleda na moja nesavršena djela nego na moju dobru volju prisilila me da se prihvatim časti kako bih sudjelovala u vašem apostolskom djelovanju. Onda nisam znala da me sam Isus izabrao, On koji se služi najslabijim oruđem da izvede divote. Nisam znala, da već šest godina imam brata koji se priprema da postane misionar. Sada, kada je taj brat doista njegov apostol, Isus mi otkriva tu tajnu, kako bi, bez sumnje, još više u mom srcu povećao želju da Ga ljubim te da činim da Ga i drugi ljube.

Znate, dragi Brate, ako Gospodin nastavi uslišavati moju molitvu, dobit ćete milost koju vam vaša poniznost spriječava da prosite. Ta neusporediva milost, Vi slutite, jest mučeništvo... Da, ima

nade, da ćete Mu poslije dugih godina provedenih u apostolskom radu, pošto ste Isusu dali za ljubav, život za život, dati i krv za krv.

Dok pišem ove retke, dolazi mi na pamet da će vam oni stići u mjesecu siječnju u kojem se izmjenjuju čestitke. Mislim da će vam čestitke vaše sestrice biti jedine svoje vrsti... Da pravo kažem, svijet bi takve čestitke smatrao ludošću, ali za nas, svijet ne živi više i »naša je domovina na Nebesima« (Fil 3,20) naša je jedina želja da budemo slični našem ljubljenu Učitelju kojega svijet nije htio jer On ponizi sam sebe uzevši lik sluge (Fil 2,7). O moj Brate, kako ste sretni što slijedite Isusov primjer tako izbliza. Naslućujući da ste obukli kinesku nošnju, mislim na Spasitelja koji je na se uzeo naše siromašno čovječstvo postavši ljudima sličan (Fil 22,7) kako bi otkupio naše duše za vječnost. Možda ćete me smatrati previše djetinjastom, no ništa ne mari, priznajem da sam počinila grijeh zavisti čitajući da će vam kosa biti ošišana kako biste stavili kinesku pletenicu. Nisam poželjela tu pletenicu već mali pramen kose koja je postala nekorisna. Pitat ćete me sa smiješkom, bez sumnje, što ću s njom? Pa dobro! Vrlo jednostavno, ta će mi kosa služiti kao moći, kad budete u Nebu sa mučeničkom palmom u ruci. Vi ćete sigurno pomisliti da sam se požurila, ali ja znam da je to jedini način da dođem do svoga cilja, jer vaša će sestrice (koju samo Isus priznaje takvom) sigurno biti zaboravljena prilikom vaših moći. Znam de se smijete sa mnom, ali to mi ne smeta. Ako še slažete da »kosom budućeg mučenika« platite za tu malu šalu, koju vam priređujem, bit ću dobro nagrađena!

Dne 25. prosinca neću zaboraviti poslati svoga Anđela da stavi moje nakane uz hostiju koju ćete posvetiti. Zahvaljujem vam iz dubine srca za Zoricu koju ćete prikazati za našu Majku i mene; dok vi budete na oltaru, mi ćemo pjevati Jutarnju za Božić neposredno prije Ponoćke. Dragi Brate, niste se prevarili kad ste rekli da će moje nakane zacijelo biti »da zahvalim Isusu za milosti na taj jedinstveni dan«. Nisam na taj dan primila milost redovničkog zvanja: Naš Gospodin htio je za samog sebe moj prvi pogled, pa se udostojao zatražiti moje srce još od kolijevke, ako se tako smijem izraziti.

Božićna noć godine 1886. bila je, istina, odlučna za moje zvanje, ali da se izrazim jasnije, moram je nazvati: noć moga obraćenja. U toj blagoslovljenoj noći o kojoj je pisano da rasvjetljuje i samu Božju radost (Ps 138, 10), Isus koji je postao djetetom iz ljubavi prema meni udostojao se izvesti me iz pelena i nesavršenosti djetinjstva. Promijenio me tako da više nisam prepoznala samu sebe. Bez te promjene morala bih ostati još dosta godina u svijetu. Sveta Terezija, koja je govorila svojim kćerima: »Želim da ne budete žene u ničemu, nego da u svemu budete ravne jakim muževima« (Put savršenosti 8), ne bi me htjela priznati za svoje dijete, da me Gospodin nije zaodjenuo svojom božanskom snagom, da me on sam nije naoružao za rat.

Obećajem vam, dragi Brate, da ću na poseban način preporučiti Isusu djevojku o kojoj mi govorite, a koja nailazi na zapreke u svome zvanju. Iskreno suosjećam u njenoj patnji znajući, iz iskustva, kako je gorko ne moći odmah odgovoriti na poziv Božji. Želim joj da ne bude morala kao ja ići čak u Rim... Bez dvojbe, vi ne znate da je vaša sestra imala hrabrosti govoriti Papi? Međutim to je istina, i da nisam imala tu hrabrost, možda bih još i danas bila u svijetu.

Isus je rekao da »Kraljevstvo nebesko silom se probija, i siloviti ga grabe« (Mt 11, 12). Tako je bilo sa mnom za kraljevstvo Karmela. Prije nego postanem zatočenica Isusova, trebalo mi je daleko putovati da osvojim zatočeništvo koje sam više voljela nego sve palače svijeta, i nisam težila za nikakvim putovanjem radi svog osobnog užitka, i kad mi je moj neusporedivi otac ponudio da me povede u Jeruzalem, ako odgodim moj ulazak u Karmel za dva-tri mjeseca, nisam kolebala (i pored naravne sklonosti koja me vukla da posjetim mjesta posvećena životom Spasiteljevima), izabrati »pokoje u sjeni onoga kojega sam željela« (Pj. 2, 3). Svatila sam da uistinu, »jedan dan proveden u dvorima Gospodnjim vrijedi više nego tisuću drugih provedenih drugdje« (Ps 83, 11). Možda, dragi moj Brate, želite znati na kakvu sam to zapreku naišla pri ostvarenju svoga zvanja? Ta je zapreka bila moja mladost. Naš dobri Otac Poglavar izričito je odbio da me prime prije nego što navršim dvadeset i jednu godinu, govoreći da djevojčica od petnaest godina nije sposobna da shvati na što se obvezuje. Njegovo je ponašanje bilo razborito i ne sumnjam da je, dok me je kušao, izvršio volju dragoga Boga, koji je htio da silom osvojim tvrđavu Karmela; možda je i Isus dopustio

đavlu da spriječava zvanje, koje, mislim, nije išlo u prilog tome gadu bez ljubavi, kako ga je nazivala naša Sveta Majka Terezija.

Na sreću, sve su se njegove podvale okrenule na njegovu sramotu, i samo su poslužile da pobjeda jedne djevojčice postane još sjajnija. Kad bih vam opisala sve pojedinosti borbe koje sam morala podnijeti, trebalo bi mi mnogo vremena, tinte i papira! Kad bi vam te pojedinosti pisao netko sposobniji od mene, to bi vas možda i zanimalo, a budući da ja za to nisam sposobna, molim za oprostjenje ako sam vam već i ovim dosadila.

Obećajete mi, dragi brate, da ćete nastaviti svako jutro govoriti kod svetoga Oltara: »Zapali, Bože moj, moju sestru svojom ljubavlju«. Duboko sam vam zato zahvalna i bez ustručavanja prihvaćam vaše uvjete sada i uvijek. Sve ono što molim Isusa za sebe, molim i za vas i kad prikazujem svoju slabu ljubav Ljubljenome, prikazujem i vašu u isto vrijeme.

Kao Jošua, vi se borite na ravnici, ja sam vaš mali Mojsije i bez prekida, moje je srce uzdignuto prema Nebu kako biste izvojevali pobjedu. O moj Brate, kako biste bili vrijedni sažaljenja kad sam Isus ne bi podržavao ruke »vašeg Mojsija«! Ali uz pomoć molitve koju svaki dan za mene upravljate »Božanskom Zatočeniku Ljubavi«, nadam se da vas nikada neće trebati žaliti i da ćemo se poslije ovoga života, za kojega smo zajedno sijali sa suzama, naći radosni, noseći snopove u rukama (Ps 125, 5).

Vrlo mi se dopao vaš mali govor koji ste nedavno upravili našoj dobroj Majci, kako biste je potakli da ostane još malo na zemlji. Nije dug, ali kako vi kažete, nema se što prigovoriti. Vidim da nećete imati mnogo poteškoća da uvjerite svoje slušateljstvo kad budete propovijedali i nadam se da ćete pobrati obilnu žetvu duša i prikazati je Gospodinu.

Primjećujem da sam pri kraju svoga lista, što me primorava da zaustavim svoje škrabanje. Međutim moram vam reći da ću sve vaše spomendane vjerno slaviti. 3. srpanj bit će mi posebno drag, jer ste toga dana po prvi put primili Isusa i što sam ja na taj isti dan primila Isusa iz vaše ruke i prisustvovala vašoj prvoj misi u Karmelu.

Blagoslovite, dragi Brate, svoju nedostojnu sestru
Tereziju od Djeteta Isusa i Svetog Lica
nedostojnu redovnicu karmelićanku.

(Preporučujem u vaše svete molitve jednog mladog sjemeništara koji bi htio biti misionar; njegovo je zvanje uzdrmano povodom odsluženja vojnog roka).

ČETVRTO PISMO OCU ROULLAND-U

Isus!

Karmel Lisieux, 19. ožujka 1897.

Dragi Brate,

Naša dobra Majka dala mi je vaša pisma, iako je Korizma (vrijeme kad se u Karmelu ne piše). Ona mi dopušta da vam pišem danas jer smo se plašile da je naše pismo od studenoga otišlo posjetiti dubine Plave Rijeke. Vaša pisma od rujna sretno su stigla i obradovala su vašu Majku i vašu sestricu na blagdan Svih Svetih; ono od 20. siječnja stiglo nam je pod zaštitom svetog Josipa. Budući da ste se ugledali u mene pa pišete na svakoj liniji, zato ću nastaviti s tom dobrom navikom, premda moj ružan rukopis postaje još nečitljiviji.

Ah, kad će doći vrijeme kad nam više neće trebati tinta ni papir da saopćimo svoje misli? Vi, moj Brate, umalo da niste posjetili tu čarobnu zemlju u kojoj se može sporazumijevati bez pisanja pa čak i bez govora (1); od svega srca zahvaljujem dragom Bogu što vas je ostavio na bojnopolju da uzmognete za njega izvojevati mnogo pobjeda. Već su vaše patnje spasile mnoge duše. Sveti Ivan od Križa kaže: »Najmanji čin čiste ljubavi više koristi Crkvi nego sva druga djela zajedno«

(Duh. pjesma). Ako je tako, kako onda moraju biti korisne Crkvi vaše patnje i vaše kušnje, jer ih iz ljubavi prema Isusu podnosite sa radošću.

Ja vas, dragi Brate, doista ne mogu žaliti, jer se na vama ostvaruju ove riječi iz knjige Nasljeduj Krista: »Kada dođeš dotle, da ti je nevolja draga i ugodna radi Krista, onda znaj, da je s tobom dobro, jer si našao raj na zemlji«. (Nasljeđu Krista II, 12, 11). Taj Raj, to je upravo raj Misionara i Karmelićanke; veselje koje svjetovni ljudi traže u nasladama, tek je prolazna sjena, ali naše veselje, koje tražimo i uživamo u radu i trpljenju, uistinu je slatka radost, predokus nebeske sreće.

Vaše me je pismo, svo prožeto svetom radošću, veoma zabavilo, slijedila sam vaš primjer i smijala se iz sveg srca na račun vašeg kuhara kojega vidim kako probija dno lonca... Vaša posjetnica isto me zabavila, ne znam čak ni na koju je stranu treba okrenuti, pa sam kao dijete koje želi čitati knjigu držeći je naopačke. (2)

No, da pređem na vašeg kuhara, vjerujete li da ponekad, i mi u Karmelu, imamo sličnih zgoda? Karmel je, kao i Su-Čuen, kraj stran svijetu, gdje se gube najjednostavniji običaji evo jednog malog primjera: Nedavno nam je neka ljubezna osoba poklonila malog jastoga (morski rak, opaska prevodioca) dobro svezanog u košarici. Bez sumnje davno se već nije vidjelo takvo čudo u samostanu; međutim naša se draga Sestra kuharica sjetila da je trebalo staviti životinju u vodu i kuhati, što ona i učini plačući jer je morala biti tako okrutna prema nevinom stvorenju! Nevino stvorenje činilo se da spava i prepustilo se da se s njim radi što se hoće; ali čim je osjetilo toplinu, njegova se blagost okrenula u bjesnilo i, uvjeren u svoju nevinost, nije pitalo nikoga za dopuštenje da iskoči na sred kuhinje, jer njegov ljubezni mučitelj još nije stavio poklopac na lonac. Jadna Sestra odmah se naoružala hvataljkom i trči za jastogom koji očajno skače. Borba se nastavlja dosta dugo; napokon, umorna od borbe, kuharica još uvijek naoružana hvataljkom dođe k našoj Majci i objašnjava joj kako je jastog posve poludio. Izraz njenog lica govorio je više nego njezine riječi (siromašno malo stvorenje tako blago, tako nevino malo prije, evo ga najednom ludo: doista ne treba vjerovati pohvalama »stvorenja«!). Naša se Majka nije mogla suzdržati od smijeha slušajući izjave suca koji zahtijeva pravednost, pođe odmah u kuhinju, uzme jastoga koji, budući da nije položio zavjet poslušnosti, pokaže neki otpor, zatim pošto ga je stavila u svoj zatvor, otišla je zatvorivši dobro vrata, to jest poklopac. Navečer, za vrijeme odmora, cijela se Zajednica do suza smijala radi malog »ludog jastoga«, i sutradan svaka je mogla kušati jedan zalogaj.

Osoba koja nas je htjela obdariti, postigla je svoj cilj, jer čuveni jastog, ili bolje njegova povijest, služiti će nam ne jedanput za gozbu, ne u blagovaonici već za vrijeme odmora. Moja priča ne mora vam se činiti smiješna, ali vas uvjeravam da ste kojim slučajem prisustvovali ovoj priredbi ne biste uspjeli sačuvati svoju ozbiljnost. (3) Uostalom, dragi Brate, ako vam dosađujem, molim da mi oprostite.

Sada ću govoriti ozbiljnije. Od vašeg odlaska, čitala sam životopise nekolicine misionara (u mom pismu koje možda niste primili, zahvalila sam vam za životopis oca Nempona). Čitala sam među drugima i onaj Teofana Venarda koji me je oduševio i dirnuo više nego bih to mogla izreći; pod tim dojmom ispjevala sam nekoliko kitica koje se tiču jedino mene; ipak vam ih šaljem; naša mi je dobra Majka rekla kako misli da bi ti stihovi bili ugodni mome bratu u Su-Čuenu.

Pretposljednja kitica zahtijeva neka objašnjenja: kažem da bih s veseljem otputovala u Tonkin... I doista! Ne, to nije san, i mogu vas uvjeriti ako Isus ne dođe po mene da me odvede u nebeski Karmel, otputovat ću jednog dana za Karmel u Hanoju, jer sada ima jedan Karmel u tom gradu, a osnovao ga je nedavno Karmel iz Sajgona. Vi ste ga posjetili i znate da jedan red kao što je naš ne može se uzdržati bez francuskih članova, ali, nažalost, zvanja su vrlo rijetka i često Poglavarice ne dopuštaju onim sestrama da odu za koje misle da su korisne u svojoj vlastitoj Zajednici. Tako je u svojoj mladosti naša dobra Majka bila spriječena voljom svoga Poglavara da pođe pomoći Karmelu u Sajgonu; ne spada na mene da se žalim, zahvaljujem dragom Bogu da je tako nadahnuo svoga predstavnika, ali se sjećam da se želje majki ponekad ostvaruju na djeci i neću se iznenaditi ako pođem na nevjerničku obalu moliti se i trpjeti kao što je to naša Majka željela činiti... Treba priznati da vijesti koje nam stižu iz Tonkina nisu baš ohrabrujuće: pretkraj prošle godine, razbojnici su ušli u siromašan samostan, ušli u ćeliju priorice koja se nije ni probudila, nego

ujutro nije našla svoje raspelo koje je bilo pokraj nje (raspelo Karmelićanke noću počiva uvijek uz njenu glavu, pričvršćeno uz jastuk), mali ormar je bio razbijen i nešto novca, u čemu se sastojalo sve materijalno blago Zajednice, nestalo je. Karmeli u Francuskoj, dirnuti nevoljom onoga u Hanoju, složili su se da mu pošalju sredstva da si sagradi dosta visok zid klauzure kako bi spriječili razbojnike da uđu u Samostan.

Možda želite znati što naša Majka misli o mojoj želji da idem u Tonkin? Ona vjeruje u moje zvanje (jer zaista, zato je potrebno posebno zvanje, i na to se ne osjeća pozvanom svaka Karmelićanka), ali ona ne vjeruje da moje zvanje može biti jednom ostvareno, zato bi bilo potrebno da tijelo bude čvrsto kao mač i možda bi (naša Majka to vjeruje) tijelo bilo bačeno u more prije nego što stigne u Tonkin... Nije baš zgodno biti sastavljen od tijela i duše! Taj jadni brat magarac, kako ga je nazivao sveti Franjo Asiški, često smeta svojoj plemenitoj sestri i spriječava joj da se vine tamo kamo bi htjela... Uostalom, neću ga proklinjati zbog nedostataka. Ono još uvijek nečemu koristi, jer po njemu njegova pratilica zaslužuje nebo, a zaslužuje ga i za samo sebe. Uopće me ne uznemiruje budućnost. Sigurna sam da će dragi Bog izvršiti svoju volju: to je jedina milost koju želim. Ne treba biti veći pristalica kralja od samoga Kralja...

Isus ne treba nikoga da izvede svoje djelo i kad bi me primio, bilo bi to iz čiste dobrote, ali da vam pravo kažem, dragi Brate, mislim da će Isus sa mnom postupati kao s malim ljenčinom. Ja to želim premda bih bila sretna da dugo radim i trpim za Njega, zato ga molim da se ne uznemiruje za mene, to jest da ne obraća nikakvu pažnju na moje želje, bilo da ga ljubim trpeći, bilo da ga uživam u Nebu. Čvrsto se nadam, dragi Brate, i ako napustim progonstvo, da nećete zaboraviti svoje obećanje, da se molite za mene. Uvijek ste sve moje molbe prihvaćali s puno dobrote pa se usuđujem upraviti vam još jednu. Ne želim da molite dragoga Boga da me oslobodi od vatre Čistilišta. Sveta je Terezija govorila svojim kćerima, kad su htjele moliti za same sebe: »pa sve da ostanem u Čistilištu do sudnjega dana, što onda, ako se mojom molitvom spasi jedna duša« (Put savršenosti, 3, 6). Ta riječ odjekuje u mom srcu. Htjela bih spašavati duše i zaboraviti sebe radi njih; htjela bih spašavati ih i poslije svoje smrti, zato bih bila sretna ako onda budete molili, mjesto molitvice koju obavljate, što će biti ostvareno zauvijek: »Bože moj, dopusti mi da moja sestra još čini da te drugi ljubi.« Ako vas Isus usliši, znat ću vam se odužiti.

Molite me, dragi Brate, da izaberem jedno od dva imena: Marija ili Terezija, za jednu malu djevojčicu koju ćete krstiti; budući da Kineskinje neće dvije zaštitnice, nego jednu, treba im dati najmoćniju, dakle, prednost ima presveta Djevica. Kasnije, kad budete krstili mnogo djece, obradovat ćete moju sestru (Karmelićanku kao i ja) ako dadnete dvjema malim sestrama imena Celina i Terezija. To su imena što smo ih nosile u svijetu.

Celina, starija od mene skoro četiri godine, došla je pridružiti mi se pošto je zaklopila oči našem dobrom ocu. Ova druga sestra ne zna za vezu koju imam s vama, ali kako često govorimo za vrijeme odmora o misionaru naše Majke (tako vas zovu u Karmelu u Lisieux-u) rekla mi je nedavno svoju želju da, po vama, Celina i Terezija ožive u Kini.

Oprostite, dragi Brate, što vas sve to molim i što je moje brbljanje predugačko.

Blagoslovite svoju nedostojnu sestru
Tereziju od Djeteta Isusa i Svetoga Lica
nedostojnu redovnicu Karmelićanku.

- 1) otac Roulland umalo se nije utopio na putu u misije
- 2) »Posjetnica« je bila napisana kineskim slovima
- 3) Svetica je bila teško bolesna dok je ovako šaljivo pisala

PETO PISMO OCU ROULLAND-u

I. M. J. T.

Karmel Lisieux, 9. svibnja 1897.

Dragi Brate,

primila sam s radošću ili bolje reći ganućem moći koje ste mi poslali. Vaše je pismo kao neka vrst oprostajnog pisma za Nebo. Činilo mi se čitajući ga da čujem opis patnje vaših predšasnika u apostolatu. Na ovoj zemlji gdje se sve mijenja, samo jedno ostaje trajno, a to je postupak Kralja Nebesa prema svojim prijateljima; otkad je On uzdigao barjak Križa u njegovoj sjeni svi moraju vojevati i pobjeđivati. »Sav je misionarski život pun križeva«, govorio je Teofan Venard, i još: »Prava je sreća u patnji, a da bismo živjeli, moramo umrijeti«.

Dragi Brate, počeci vašeg apostolata označeni su pečatom Križa. Gospodin postupa s vama kao s povlaštenom osobom: On želi učvrstiti svoje kraljevstvo u dušama progonstvom i patnjom više nego sjajnim propovijedanjem. Vi kažete: »Ja sam još malo dijete koje ne zna govoriti«. Ni otac Mazel koji je bio zaređen za svećenika isti dan kada i vi, nije znao govoriti, pa ipak je već pobrao palmu. 1) Oh, kako su božanske misli iznad naših! Saznavši za smrt ovog mladog misionara za čije sam ime po prvi put čula, osjetila sam se ponukanom da ga zazivam, činilo mi se da ga vidim u Nebu u slavnom zboru mučenika. Znam, u očima ljudi, njegovo mučeništvo ne nosi to ime, ali u očima Božjim, ova žrtva bez slave nije manje plodonosna od žrtve prvih kršćana koji ispovjediše svoju vjeru pred sudištem. Progonstvo je promijenilo oblik, a Kristovi apostoli nisu promijenili osjećanje, pa ni njihov božanski Učitelj neće promijeniti svoje nagrade, ukoliko ih još i ne poveća kao naknadu za slavu koja im je uskraćena ovdje na zemlji.

Ne shvaćam, dragi Brate, zbog čega biste vi sumnjali o svom izravnom ulasku u Nebo, ako bi vam nevjernici oduzeli život. Znam da treba biti posve čist da se pristupi Bogu svake svetosti, ali znam isto tako da je Gospodin neizmjerljivo pravedan i upravo ta pravednost, koja zastrašuje tolike duše, predmet je moje radosti i moga pouzdanja. Biti pravedan ne znači samo primjenjivati strogost u izricanju kazne krivcima, nego i priznati prave nakane i nagraditi krepost. Nadam se toliko od pravednosti dragoga Boga koliko i od njegova milosrđa i upravo zato što je pravedan »On je milosrdan i milostiv, spor na srdžbu i vrlo dobrotiv. Jer dobro zna kako smo sazdani, spominje se da smo prašina. Kako se otac smiluje dječici, tako se Gospodin smiluje onima što ga se boje« (Ps 103, 14, 13). O moj Brate, slušajući ove lijepe i utješne riječi Kralja-Proroka, kako sumnjati da dragi Bog ne bi mogao otvoriti vrata svoga kraljevstva svojoj djeci koja su ga toliko ljubila te su sve žrtvovala radi Njega, koja ne samo da su ostavila svoju obitelj i svoju domovinu samo da ga i drugi spoznaju i ljube, nego još žele i život svoj dati za Onoga koga ljube... Imao je pravo Isus kad je rekao da nema veće ljubavi od ove!

Kako bi onda mogao dopustiti da ga netko pretekne u velikodušnosti? Kako bi čistio u ognju Čistilišta duše koje izgaraju Vatrom božanske ljubavi? Istina je da ni jedan ljudski život nije izuzet od pogrešaka, samo se Bezgrešna Djevica posve čista pojavljuje pred božanskim Veličanstvom. Kakve li radosti kad pomislimo da je ta Djevica naša Majka! Budući da nas Ona ljubi i da zna naše slabosti, čega se onda imamo bojati? Evo nekoliko rečenica da izrazim svoju misao ili bolje jer je ne uspijevam izreći; htjela sam jednostavno reći kako mi se čini da su svi Misionari mučenici željom i voljom te da, prema tome, nijedan ne bi trebao ići u Čistilište. Ako u njihovoj duši, u trenutku kad se pojavljuju pred Bogom, ostane neki trag ljudske slabosti, Presveta Djevica im postigne milost savršenog čina ljubavi, a onda im predaje palmu i vijenac što su ih svakako zaslužili.

Eto, dragi Brate, što ja mislim o pravednosti dragoga Boga, moj put je put pouzdanja i ljubavi. Ne shvaćam duše koje se plaše jednog tako nježnog Prijatelja. Ponekad, kad čitam neke duhovne rasprave gdje se savršenost prikazuje kroz tisuću zapreka, popraćena mnoštvom tlapnja, moj se jadni duh brzo umori, zatvorim mudru knjigu koja mi muči glavu i suši srce pa uzmem Sveto pismo. Tada mi se sve čini svijetlo, jedna jedina riječ otkriva mojoj duši beskrajne vidike,

savršenost mi izgleda laka; uočavam da je dosta upoznati svoje ništavilo i prepustiti se poput djeteta u ruke dragoga Boga.

Prepuštajući velikim dušama, velikim duhovima, lijepe knjige koje ja ne mogu razumjeti, a još manje primijeniti na život, radujem se što sam malena, jer samo djeca i oni koji su im slični bit će pripušteni nebeskoj gozbi (Mt 19, 14). Sretna sam što ima mnogo stanova u kraljevstvu Božjem (Iv 14, 2), jer kad ne bi bilo drugoga osim onoga čiji mi se opis i put čine neshvatljivima, ja ne bih mogla tamo ući. Međutim, htjela bih da ne budem daleko od vašeg stana; nadam se da će mi dragi Bog, uzevši u obzir vaše zasluge, udijeliti milost da budem dionica i vaše slave, kao što na zemlji sestra nekog osvajača, ima udjela i pored njenog siromaštva, u častima koje se iskazuju njenom bratu.

Prvi čin vašeg svećeničkog djelovanja u Kini učinio mi se divnim. Zaista, morala vam se ona mala duša čije ste posmrtno ostatke blagoslovili, nasmiješiti i obećati svoju zaštitu vama i vašima. Koliko sam vam zahvalna što i mene brojite među njih. Isto tako duboko sam dirnuta i zahvalna vam što se u svetoj misi sjećate mojih dragih roditelja. Nadam se da su sada u posjedovanju Neba prema kojem su težila sva njihova djela i želje. To ne smeta da se za njih moli, jer mi se čini da blažene duše primaju veliku slavu od molitava koje se čine na njihovu nakanu i s kojima mogu raspolagati za druge duše koje trpe.

Ako su, kao što vjerujem, moj otac i moja majka u Nebu, oni moraju gledati i blagoslivljati Brata što mi ga je Isus dao. Oni su toliko željeli imati sina misionara! Pripovijedali su mi kako su se moji roditelji prije mog rođenja nadali da će im se želja napokon ostvariti. Da su mogli gledati koprenu budućnosti, vidjeli bi kako će se zapravo njihova želja po meni ispuniti; budući da je jedan misionar postao moj Brat, on je ujedno i njihov sin, pa u svojim molitvama ne mogu odijeliti Brata od njegove nedostojne sestre.

Vi se molite, dragi Brate, za moje roditelje koji su u Nebu, a ja se često molim za vaše koji su još na zemlji. Za mene je to veoma draga dužnost i obećavam vam da ću uvijek biti vjerna u tom čak i kad napustim ovo progonstvo, a tada možda još i više jer ću bolje znati milosti koje su mi potrebne, a onda, kad se završi njihova trka ovdje na zemlji, doći ću po njih u vaše ime i uvest ću ih u Nebo. Kako će biti sladak obiteljski život samo jedan dan, radimo zajedno na spasenju duša; ja mogu činiti vrlo malo, ili bolje gotovo ništa kad bih bila sama; jedino što me tješi jest misao da uz vas mogu služiti za nešto; zaista, i ništica, sama po sebi ne znači ništa, ali stavljena uz jedinku, postaje moćna, i to samo ako se stavi na pravo mjesto, iza a ne ispred!... Baš me je tamo Isus stavio i nadam se da ću tamo ostati zauvijek slijedeći vas molitvom i žrtvom.

Kad bih slušala svoje srce, ne bih danas završila svoje pismo, ali uskoro će zvoniti za završetak šutnje pa treba da odnesem pismo našoj dobroj Majci koja ga očekuje.

Molim vas, dakle, dragi Brate, pošaljite svoj blagoslov maloj ništici, koju je dragi Bog stavio uz vas.

Sestra Terezija od Djeteta Isusa i
Svetoga Lica nedostojna redovnica
karmelićanka

1) otac Mazel ubijen je u Kini 1. travnja 1897.

ŠESTO PISMO OCU ROULLAND-u

Isus! I. M. J. T.

Karmel Lisieux, 14. srpnja 1897.

Dragi Brate,

kažete mi u vašem zadnjem pismu (koje me je veoma razveselilo): »Ja sam malo dijete koje uči govoriti«. Pa dobro, ima već pet ili šest tjedana, i ja sam malo dijete, jer živim na samom mlijeku, ali ću uskoro sjesti za nebeski stol i gasiti žeđ vodama vječnoga života! Kad dobijete ovo pismo, zacijelo ću već napustiti zemlju. Gospodin će mi u svome neizmjernom milosrđu otvoriti svoje kraljevstvo pa ću moći crpsti iz njegove riznice blago da ga dijelim dušama koje su mi drage. Vjerujte, dragi Brate, da će vaša sestra držati svoja obećanja i da će njena duša, sva sretna i oslobođena smrtnog oklopa, letjeti u daleke krajeve gdje vi propovijedate. Ah, dragi Brate, osjećam, da ću vam biti korisnija u Nebu nego na zemlji i s radošću vam najavljujem svoj skori ulazak u taj blaženi grad, sigurna da i vi sudjelujete u mojoj radosti i zahvaljujete Bogu što mi pruža mogućnost da vam uspješnije pomažem u vašem apostolskom djelovanju.

Nadam se da u Nebu neću ostati bez posla. Želja mi je da još više radim za Crkvu i duše. To molim od dragoga Boga i sigurna sam da će me uslišati. Zar se Anđeli ne bave neprestano nama, a da pri tom nikad ne prestaju gledati Božje Lice, niti se gube u bezgraničnom Oceanu Ljubavi? Zašto mi Isus ne bi dopustio da i ja tako činim?

Dragi Brate, vidite, ako već napuštam bojno polje, da to ne činim iz sebične ljubavi da se odmaram. Misao na vječno blaženstvo jedva da uzbuđi moje srce. Patnja je već odavno postala moje Nebo ovdje na zemlji i, zaista, teško mi je shvatiti kako ću se moći prilagoditi u Kraju gdje kraljuje radost bez ikakve primjese žalosti. Isus će morati promijeniti moju dušu i dati joj sposobnost da uživa u nebeskoj radosti, inače ne bih mogla podnijeti te vječne radosti.

Ono što me privlači prema Nebeskoj domovini jest poziv Gospodinov i pouzdanje da ću Ga napokon moći potpuno ljubiti kako sam željela i pomisao da ću moći činiti da ga ljubi veliko mnoštvo duša koje će ga blagoslivljati za čitavu vječnost.

Dragi Brate, nećete imati vremena da mi pošaljete svoju preporuku za Nebo, ali ja je pogađam pa mi je stoga možete posve tiho reći. Čut ću vas i vjerno ću prenijeti vašu poruku Gospodinu, našoj Bezgriješnoj Majci, Anđelima i Svetima koje ljubite.

Molit ću za vas palmu mučeništva i bit ću uz vas. Podržavat ću vašu ruku, da bez poteškoća ubere tu slavnu palmu, i napokon, radosni ćemo zajedno letjeti u Nebesku domovinu, okruženi svim dušama koje ste spasili!

Do viđenja, dragi Brate! Mnogo molite za svoju sestru. Molite za našu Majku čije osjetljivo i majčinsko srce teško podnosi moj skori odlazak.

Očekujem od vas da je utješite. Ja sam za svu vječnost vaša sestrice

Terezija od Djeteta Isusa i Svetoga Lica
nedostojna redovnica karmelićanka